

Raadsstuk

Onderwerp Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan 2018-2023	
Nummer	2017/361078
Portefeuillehouder	Sikkema, C.Y.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	GOB/BBOR
Auteur	Braakman, J.P.R.
Telefoonnummer	023-5113907
Email	jprbraakman@haarlem.nl
Kernboodschap	Een Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) beschrijft het beleid voor de drie gemeentelijke zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater. Het VGRP is een wettelijk verplicht instrument voor gemeenten. Alle kosten die nodig zijn om de zorgplichten te realiseren worden gedekt uit de rioolheffing. De planperiode van het vigerende VGRP loopt op 31 december 2017 af. Het nieuwe VGRP gaat in op de gevolgen van de klimaatverandering en de wijze waarop de gemeente hierbij met het riool- en drainagestelsel wil omgaan. Met het VGRP wordt aansluiting gezocht bij klimaatadaptieve maatregelen.
Behandelaar voor commissie	De commissie Beheer wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	Vaststelling van Het verbrede gemeentelijke rioleringsplan 2014-2017 (2013/416279) in raadsvergadering 19 december 2013
Besluit College d.d. 28 november 2017	1. het college stelt het voorstel aan de raad vast. 2. het college besluit voorts de formatie met 1 fte uit te breiden. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: - Het verbrede gemeentelijke rioleringsplan 2018-2023 vast te stellen en daarmee o.a. te kiezen voor; - Richting te geven om op de verwachte effecten van de verandering van het klimaat in te spelen en klimaatadaptieve maatregelen toe te passen, - Het renoveren en vervangen van de riolering waar dat dat nodig is. Gemiddeld wordt 4 km vrijvervalriool per jaar vervangen of gerenoveerd. De aankomende 10 jaar wordt 21 km diepriool gerenoveerd, - Het uitbreiden van bestaande drainage stelsels, over een periode van 30 jaar wordt 80 km extra aangelegd. Hiermee worden alle

	wateroverlastgebieden voldoende ontwatert, ○ Een start te maken met het ‘ klimaatproof’ maken van Haarlem, ○ Het uitvoeren van onderzoeken om het riool- en drainagestelsel duurzamer te maken, ○ Het verder afkoppelen van hemelwater in bestaande situaties. Bij het afkoppelen wordt de aankomende 30 jaar 184 km gemengd riool vervangen door een gescheiden stelsel, ○ Bij alle rioolprojecten wordt gezocht naar de mogelijkheden om met slimme aanpassingen een meer klimaat adaptieve leefomgeving te creëren, ○ Met het plan aansluiting te zoeken bij de verschillende programma’s rondom klimaatadaptatie, ○ De meerjarige ontwikkeling van de rioolheffing te volgen zoals is vastgesteld met de Kadernota 2017. Binnen de planperiode 2018 t/m 2023 stijgt het tarief met €16,- naar €168,- per eenheid de griffier, de voorzitter,
--	---

1. Inleiding

Een Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) beschrijft het beleid voor de drie gemeentelijke zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater. In een VGRP wordt het verbrede rioleringsbeleid toetsbaar. Het VGRP is een wettelijk verplicht instrument voor gemeenten. De doelen voor de opgegeven periode worden bereikt door middel van uitvoeringsplannen. Alle kosten die nodig zijn om de zorgplichten te realiseren worden gedekt uit de rioolheffing. Tevens legt het gemeentelijk bestuur met het VGRP over de afgelopen periode verantwoording af aan de inwoners voor de geheven rioolheffing. De planperiode van het vigerende VGRP loopt op 31 december 2017 af.

Door de gevolgen van de verwachte klimaatverandering zal de gemeente op een andere manier moeten omgaan met het water in de stad. Het nieuwe VGRP gaat in op de klimaatverandering en de wijze waarop de gemeente met haar riool- en drainagestelsel wil omgaan.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

Het college stelt de raad voor:

- Het verbrede gemeentelijke rioleringsplan 2018-2023 vast te stellen en daarmee o.a. te kiezen voor;
 - Richting te geven om op de verwachte effecten van de verandering van het klimaat in te spelen en klimaatadaptieve maatregelen toe te passen,
 - Het renoveren en vervangen van de riolering waar dat nodig is. Gemiddeld wordt 4 km vrijvervalriool per jaar vervangen of gerenoveerd. De aankomende 10 jaar wordt 21 km diepriool gerenoveerd,
 - Het uitbreiden van bestaande drainage stelsels, over een periode van 30 jaar wordt 80 km extra aangelegd. Hiermee worden alle wateroverlastgebieden voldoende ontwatert,
 - Een start te maken met het ‘ klimaatproof’ maken van Haarlem,
 - Het uitvoeren van onderzoeken om het riool- en drainagestelsel duurzamer te maken,
 - Het verder afkoppelen van hemelwater in bestaande situaties. Bij het afkoppelen wordt de aankomende 30 jaar 184 km gemengd riool vervangen door een gescheiden stelsel,
 - Bij alle rioolprojecten wordt gezocht naar de mogelijkheden om met slimme aanpassingen een meer klimaat adaptieve leefomgeving te creëren,
 - Met het plan aansluiting te zoeken bij de verschillende programma’s rondom klimaatadaptatie,
 - De meerjarige ontwikkeling van de rioolheffing te volgen zoals is vastgesteld met de Kadernota 2017. Binnen de planperiode 2018 t/m 2023 stijgt het tarief met €16,- naar €168,- per eenheid

3. Beoogd resultaat

Met de vaststelling van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2023 kan worden voldaan aan de gemeentelijke zorgplichten. Het nieuwe VGRP gaat in op de gevolgen van de klimaatverandering en zoekt aansluiting bij de verschillende programma's rondom klimaatadaptatie.

Na de vaststelling kunnen de voorstellen uit het plan worden uitgevoerd.

4. Argumenten

Noodzaak van een VGRP

Een rioleringsplan is een op grond van de Wet milieubeheer verplicht plan waarin de gemeente aangeeft hoe ze op korte en lange termijn invulling geeft aan de gemeentelijke zorgplichten. Middels de gemeentewet kan er rioolheffing geheven worden. Alle kosten die nodig zijn om de zorgplichten te realiseren worden gedekt uit de rioolheffing. Naast de wettelijke noodzaak is het VGRP een integrale visie op riolering en de openbare ruimte.

Het VGRP houdt rekening met klimaatadaptatie

Haarlem is een voorloper waar het gaat om het ontwikkelen van een visie om de stad weerbaar te maken tegen de klimaatverandering. Het nieuwe VGRP zoekt aansluiting bij de verschillende programma's rondom klimaatadaptatie. Met het plan wordt richting gegeven om zo op de verwachte effecten van de verandering van het klimaat in te spelen en klimaatadaptatieve maatregelen toe te passen. In het plan worden drie belangrijke thema's behandeld.

Het VGRP gaat in op de gevolgen van klimaatverandering

Het gaat harder, vaker en langduriger regenen. De oplossing zit niet in het vergroten van de rioolbuizen. Het hemelwater verwerken op de plek waar het valt is een betere oplossing. Dit kan bijvoorbeeld door berging of door het hemelwater af te voeren naar het open water. De gemeente is in de lopende projecten al bezig met afkoppelen waar mogelijk is. De openbare ruimte zal in de toekomst anders ingericht moeten worden. Het aanpassen van de openbare ruimte is een proces dat vele jaren duurt. In deze planperiode kunnen de volgende stappen gemaakt worden naar een klimaatbestendig stad.

Het VGRP draagt bij aan een doelmatige manier om de grondwateroverlast en -onderlast te beperken.

In een aantal gebieden is er een hoge grondwaterstand, waardoor er overlast kan zijn. Om de grondwateroverlast te verminderen, is in een groot deel van Haarlem al drainage aangelegd. De komende jaren zal er nog eens 80 km drainage worden aangelegd. In 2017 zijn twee onderzoeken gestart om te zien of het mogelijk is om grondwateronderlast op een slimme manier aan te pakken.

Met het vGRP gaan we de burgers betrekken bij het omgaan met water in onze stad

Het klimaatbestendig maken van onze stad kan de gemeente niet alleen. Hiervoor is ook de hulp van bewoners en bedrijven nodig. Het is belangrijk om burgers te informeren over welke maatregelen ze zelf kunnen nemen. Hiervoor is het nodig om te onderzoeken in welke situatie een bepaalde maatregel het meest doelmatig is.

De financiële effecten van het VGRP passen binnen de kaders lokale lasten Kadernota 2017
Met de behandeling van de Kadernota 2017 is de rioolheffing voor 2018 voorgelegd. Het VGRP wijkt niet af van de voorgestelde heffing (€ 152) voor 2018. De meerjarige ontwikkeling van de rioolheffing van de Kadernota 2017 is vrijwel passend met de kostendeckingsberekening van het nieuwe VGRP. De financiële effecten van het nieuwe VGRP worden meegenomen in de meerjarenbegroting en de investeringsplannen. De dagelijks beheerkosten voor uitbreidingen van het areaal worden per project apart voorgelegd en vastgesteld. Binnen de planperiode 2018 t/m 2023 stijgt het tarief met €16,- naar €168,- per eenheid. In de Kadernota 2017 is uitgegaan van een stijging van het tarief met €16 tot en met 2022 en daarmee past het VGRP binnen de kaders van de Kadernota 2017

Personele bezetting voor het uitvoeren van het VGRP

Om de beschreven werkzaamheden uit te voeren, is op basis van landelijke richtlijnen een inschatting gemaakt van de benodigde personele bezetting. Vanuit de berekening is er een tekort van 1 fte. Om de werkzaamheden van het VGRP uit te kunnen voeren, wordt de capaciteit in 2018 met 1 fte uitgebreid. Deze uitbreiding past binnen de voorgestelde heffing in de Kadernota.

Het VGRP is tot stand gekomen met verschillende partijen

Het Hoogheemraadschap van Rijnland is vanaf het startoverleg betrokken bij het plan en ook bij de onderzoeken die eraan ten grondslag liggen, zoals het onderzoek klimaatbestendigheid Haarlem en de afkoppelvisie- en programma. Rijnland concludeert dat door deze werkwijze een goed en gedragen VGRP tot stand is gekomen.

Voor het nieuwe VGRP zijn er sessies met verschillende wijkraden georganiseerd. Deze zijn geïnformeerd over het nieuwe plan en er was ruimte om ideeën aan te dragen. Op 19 juni 2017 heeft een technische sessie met raadsleden plaatsgevonden. Het resultaat van bovengenoemde gespreken was positief.

5. Risico's en kanttekeningen

Noodzaak van een actueel VGRP

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om over een actueel VGRP te beschikken.

6. Uitvoering

Na de vaststelling kan invulling worden gegeven aan de plannen van het nieuwe VGRP. In 2020 zal een tussenevaluatie worden opgesteld om de commissie Beheer over de voortgang te informeren.

Met het nieuwe VGRP staan o.a. de volgende zaken ingepland;

- Het renoveren en vervangen van de riolering waar dat nodig is. Gemiddeld gaat het jaarlijks om 8 kilometer vrijvervalriool, 4 kilometer drainage en onderdelen van verschillende gemalen.
- Het uitbreiden van bestaande drainage stelsels.
- De gemeente zet een transitie in naar risico gestuurd beheer, waarmee de kosten voor het rioolbeheer naar beneden kunnen zonder onaanvaardbare risico's te lopen.
- Het uitvoeren van aanpassingen om de kans op wateroverlast te verminderen.

- Het verder afkoppelen van hemelwater in bestaande situaties. Bij nieuwbouw zal het regenwater worden verwerkt op eigen terrein of rechtstreeks geloosd worden op het open water.
- Bij alle rioolwerkzaamheden wordt gezocht naar de mogelijkheden om met slimme aanpassingen een meer klimaat adaptieve leefomgeving te creëren.
- Onderzocht wordt naar koppelingen met energietransitie via riothermie.

Na de vaststelling zal een persbericht worden verspreid.

7. Bijlage

- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan voor gemeente Haarlem planperiode 2018 t/m 2023 opgesteld door Sweco Nederland B.V. d.d. 13 november 2017